

EUROPOS PARLAMENTAS

2009 - 2014

Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetas

2010/0067(CNS)

29.11.2010

NUOMONĖ

Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto

pateiktas Teisės reikalų komitetui

dėl pasiūlymo dėl Tarybos reglamento, kuriuo pradedamas tvirtesnis bendradarbiavimas santuokos nutraukimui ir gyvenimui skyrium taikytinos teisės srityje
(COM(2010)0105 – C7-0315/2010 – 2010/0067(CNS))

Nuomonės referentė: Evelyne Gebhardt

PA_Legam

TRUMPAS PAGRINDIMAS

Šio pasiūlymo dėl reglamento tikslas – nustatyti aiškų ir išsamų teisinį pagrindą, kuris būtų taikomas taisyklėms, susijusioms su taikoma teise, ir užtikrinti šalims tam tikrą savarankiškumą. Nutraukti santuoką pageidaujanti tarptautinė pora iki šiol vadovavosi kompetencijos taisyklėmis, nustatytomis Tarybos reglamente (EB) Nr. 2201/2003¹ (Briuselio IIa reglamentas), pagal kurį sutuoktiniai gali rinktis iš kelių skirtingų kompetencijos kriterijų. Kai santuokos nutraukimo byla patenka į kurios nors valstybės narės teismą, taikytina teisė nustatoma pagal tos valstybės nacionalines įstatymų kolizijai taikomas taisykles. Šios taisyklės įvairiose valstybėse narėse labai skiriasi. Kadangi minėtosios taisyklės skirtingo pobūdžio, gali kilti daugybė su tarptautinių santuokų nutraukimu susijusių problemų. Sutuoktiniams sunku nustatyti, kuri teisė taikoma jų bylai, todėl ne tik stokojama teisinio konkretumo, bet dar ir esama skubėjimo į teismą rizikos, kurią Komisija laiko pagrįsta. Šiuo atveju kalbama padėti, kai geriau informuotas sutuoktinis bando pasinaudoti jurisdikcija tos šalies, kuri geriau atspindi jo interesus. Komisijos pasiūlymo tikslas – riboti minėtąją riziką ir kompensuoti pirmiau išvardytus trūkumus, ypač sudarant šalims galimybę bendru sutarimu pasirinkti taikytiną teisę atsižvelgiant į 2008 m. spalio 21 d. Parlamento teisėkūros rezoliucijoje dėl pasiūlymo dėl Tarybos reglamento, iš dalies keičiančio Reglamentą (EB) Nr. 2201/2003 dėl jurisdikcijos ir nustatančio taikytinos teisės taisykles bylose, susijusiose su santuoka², išdėstyta nuostata.

3 straipsnyje numatyta nauja nuostata, kuria remiantis sutuoktiniams pirmą kartą sudaroma galimybė bendru sutarimu pasirinkti jų santuokos nutraukimo bylai taikytiną teisę. Nuomonės referentės nuomone, būtų pagrįsta sudaryti galimybę pasirinkti valstybės, kurioje susitarimo sudarymo metu yra įprastinė sutuoktinių gyvenamoji vieta, taip pat valstybės, kurioje sudaryta santuoka, teisę.

Kai pagal taikomas teisės nuostatas nenumatyta galimybė nutraukti santuoką ir gyventi skyrium, taikoma teismo vietos teisė turėtų būti papildyta būtiniosios jurisdikcijos taisykle, pagal kurią konkrečiomis sąlygomis sprendžiant tarpvalstybines bylas jurisdikcija būtų suteikta kitoje valstybėje narėje veikiančiam teismui.

Tuomet turi būti užtikrinta, kad šalys pasirinko remdamosi konkrečia informacija, t. y. kad abu sutuoktiniai tinkamai susipažino su praktinėmis savo pasirinkimo pasekmėmis. Šiuo požiūriu svarbu atsižvelgti į tai, kaip geriausia užtikrinti, kad prieš pasirašant aktą susitarimo sekretoriams būtų pateikta išsami ir patikima informacija apie kompetencijos priskyrimą. Taip pat turi būti užtikrinta galimybė gauti informaciją neatsižvelgiant nė į vieno iš sutuoktinių finansinę padėtį. Turi būti užtikrinta, kad abu sutuoktiniai gautų išsamią ir tikslią informaciją apie jų santuokai nutraukti pasirinktos teisės taikymo pasekmes, ypač todėl, kad valstybių narių teisė daugeliu požiūrių (pvz., santuokos nutraukimo pagrindo, jo eigos, jo prielaidų ir sąlygų, reikalaujamo santuokos nutraukimo laikotarpio ir kitais procedūros aspektais) labai skiriasi. Be to, kadangi teisės nuostatos keičiasi, gali būti, kad konkrečiu metu pasirašytas susitarimas, pagal kurį nustatyta taikoma teisė, nebeatitinka teisėtų šalių lūkesčių kitu metu,

¹ 2003 m. lapkričio 27 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2201/2003 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų, susijusių su santuoka ir tėvų pareigomis, pripažinimo bei vykdymo, panaikinanantis Reglamentą (EB) Nr. 1347/2000, OL L 338, 2003 12 23, p. 1.

² Priimti tekstai, P6_TA(2008)0502.

t. y. tada, kai turi atsiskleisti jo poveikis, nes tuo tarpu pasikeitė konkrečios valstybės teisės aktai. Todėl nuomonės referentė teigiamai vertina Komisijos pasiūlymą šiuo klausimu.

PAKEITIMAI

Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetas ragina atsakingą Teisės reikalų komitetą į savo pranešimą įtraukti šiuos pakeitimus:

Pakeitimas 1

Pasiūlymas dėl reglamento 9 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

(9) Šiuo reglamentu turėtų būti sukurta aiški ir išsami teisės sistema, kuria reglamentuojama santuokos nutraukimui ir gyvenimui skyrium dalyvaujančiosiose valstybėse narėse taikytina teisė, užtikrinti piliečiams teisinio saugumo, numatomumo ir lankstumo atžvilgiu tinkami sprendimai ir užkirstas kelias atvejams, kai vienas iš sutuoktinių kreipiasi į teismą dėl santuokos nutraukimo anksčiau už kitą sutuoktinį siekdamas, kad byla būtų nagrinėjama pagal tam tikrą teisę, kuri, jo nuomone, geriau apsaugo jo interesus.

Pakeitimas

(9) Šiuo reglamentu turėtų būti sukurta aiški ir išsami teisės sistema, kuria reglamentuojama santuokos nutraukimui ir gyvenimui skyrium dalyvaujančiosiose valstybėse narėse taikytina teisė, užtikrinti piliečiams teisinio saugumo, numatomumo ir lankstumo atžvilgiu tinkami sprendimai ir užkirstas kelias atvejams, kai vienas iš sutuoktinių **arba vienas iš registruotų partnerių** kreipiasi į teismą dėl santuokos nutraukimo anksčiau už kitą sutuoktinį siekdamas, kad byla būtų nagrinėjama pagal tam tikrą teisę, kuri, jo nuomone, geriau apsaugo jo interesus.

Pakeitimas 2

Pasiūlymas dėl reglamento 12 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

(12) Siekiant suteikti sutuoktiniams laisvę pasirinkti teisę, su kuria juos sieja glaudūs ryšiai, arba, jei jie nepasirenka teisės, siekiant kad ši teisė būtų taikoma jų santuokos nutraukimui arba gyvenimui skyrium, ji turėtų būti taikoma net tuomet, jei ji nėra dalyvaujančiosios valstybės narės teisė. Jei nustatoma kitos valstybės

Pakeitimas

(12) Siekiant suteikti sutuoktiniams **arba registruotiems partneriams** laisvę pasirinkti teisę, su kuria juos sieja glaudūs ryšiai, arba, jei jie nepasirenka teisės, siekiant kad ši teisė būtų taikoma jų santuokos **arba registruotos partnerystės** nutraukimui arba gyvenimui skyrium, ji turėtų būti taikoma net tuomet, jei ji nėra

narės teisė, tinklas, sukurtas 2001 m. gegužės 28 d. Tarybos sprendimu 2001/470/EB, sukuriančiu Europos teisminį tinklą civilinėse ir komercinėse bylose, gali padėti informuojant teismus apie užsienio teisę.

dalyvaujančiosios valstybės narės teisė. Jei nustatoma kitos valstybės narės teisė, tinklas, sukurtas 2001 m. gegužės 28 d. Tarybos sprendimu 2001/470/EB, sukuriančiu Europos teisminį tinklą civilinėse ir komercinėse bylose, gali padėti informuojant teismus apie užsienio teisę.

Pakeitimas 3

Pasiūlymas dėl reglamento 13 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

(13) Siekiant didesnio piliečių judumo, reikia daugiau lankstumo ir daugiau teisinio saugumo. Šiam tikslui pasiekti šis reglamentas turėtų padėti padidinti santuokos nutraukimo ir gyvenimo skyrium šalių savarankiškumą suteikiant jiems tam tikrą galimybę pasirinkti santuokos nutraukimui arba gyvenimui skyrium taikytiną teisę. Ši galimybė **neturėtų** būti taikoma santuokos pripažinimui negaliojančia, **kuris glaudžiai susijęs su santuokos galiojimo sąlygomis ir dėl kurio netikslinga laikytis šalių savarankiškumo principo.**

Pakeitimas

(13) Siekiant didesnio piliečių judumo, reikia daugiau lankstumo ir daugiau teisinio saugumo. Šiam tikslui pasiekti šis reglamentas turėtų padėti padidinti santuokos nutraukimo ir gyvenimo skyrium šalių savarankiškumą suteikiant jiems tam tikrą galimybę pasirinkti santuokos nutraukimui arba gyvenimui skyrium taikytiną teisę. Ši galimybė **taip pat turėtų** būti taikoma santuokos **ir registruotos partnerystės** pripažinimui negaliojančia, **kad būtų išvengta diskriminacijos asmenų, kurie naudojami įvairiais teisės gerbti asmeninį ir šeiminių gyvenimą įgyvendinimo būdais, atžvilgiu.**

Pakeitimas 4

Pasiūlymas dėl reglamento 14 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

(14) Sutuoctiniams turėtų būti suteikta galimybė santuokos nutraukimui ir gyvenimui skyrium pasirinkti taikyti šalies, su kuria juos sieja ypatingi ryšiai, teisę arba teismo vietos teisę. Sutuoctinių pasirinkta teisė turi atitikti Sutartyse ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių

Pakeitimas

(14) Sutuoctiniams **arba registruotiems partneriams** turėtų būti suteikta galimybė santuokos nutraukimui ir gyvenimui skyrium **arba registruotos partnerystės nutraukimui** pasirinkti taikyti šalies, su kuria juos sieja ypatingi ryšiai, teisę arba teismo vietos teisę. Sutuoctinių **arba**

chartijoje nustatytas pagrindines teises. Tai, kad suteikiama galimybė pasirinkti santuokos nutraukimui ir gyvenimui skyrium taikytiną teisę, neturėtų kenkti viršesniems vaiko interesams.

registruotų partnerių pasirinkta teisė turi atitikti Sutartyse ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje nustatytas pagrindines teises. Tai, kad suteikiama galimybė pasirinkti santuokos nutraukimui ir gyvenimui skyrium ***arba registruotos partnerystės nutraukimui*** taikytiną teisę, neturėtų kenkti viršesniems vaiko interesams. ***Konkrečiu atveju, kai sprendžiant santuokos nutraukimo arba gyvenimo skyriumi klausimą turi būti atsižvelgta į vaiko interesus, vadovaujantis santuokos nutraukimui ir gyvenimui skyrium taikytinos teisės nuostatomis gali būti remiamasi Chartijos 24 straipsnyje nustatytais principais, ypatingą dėmesį skiriant svarbiausiems vaiko interesams, pareigai išklausti jo nuomonę dėl su juo susijusių sprendimų ir teisei nuolat palaikyti asmeninius ryšius bei tiesioginį kontaktą su abiem tėvais, nebent tai prieštarautų vaiko interesams.***

Pakeitimas 5

Pasiūlymas dėl reglamento 15 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

(15) Prieš nustatant taikytiną teisę, svarbu, kad sutuoktiniai galėtų susipažinti su naujausia informacija apie esminius nacionalinės ir Europos Sąjungos teisės bei procedūrų, susijusių su santuokos nutraukimu ir gyvenimu skyrium, aspektus. Siekdama užtikrinti, kad jie galėtų susipažinti su atitinkama kokybiška informacija, Komisija reguliariai ją atnaujina visuomenei skirtoje internetinėje informacinėje sistemoje, sukurtoje Tarybos sprendimu 2001/470/EB.

Pakeitimas

(15) Prieš nustatant taikytiną teisę, svarbu, kad sutuoktiniai ***arba registruoti partneriai*** galėtų susipažinti su naujausia informacija apie esminius nacionalinės ir Europos Sąjungos teisės bei procedūrų, susijusių su santuokos nutraukimu ir gyvenimu skyrium, ***taip pat su registruotos partnerystės nutraukimu***, aspektus, ***įskaitant tarpininkavimo galimybę. Sutuoktiniai turėtų būti informuoti apie skirtingus santuokos nutraukimo būdus ir sąlygas nutraukti santuoką, kurie numatyti pagal susijusių valstybių narių teisės nuostatas.*** Siekdama užtikrinti, kad jie galėtų susipažinti su atitinkama kokybiška informacija, Komisija reguliariai ją atnaujina visuomenei skirtoje

internetinėje informacinėje sistemoje, sukurtoje Tarybos sprendimu 2001/470/EB, o valstybė narė, kur vyksta santuokos nutraukimo procedūra, turėtų užtikrinti, kad sutuoktiniams būtų suteikta visa jiems reikiama informacija.

Pakeitimas 6

Pasiūlymas dėl reglamento 16 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

(16) Žinojimu pagrįstas abiejų sutuoktinių pasirinkimas yra vienas esminių šio reglamento principų. Kiekvienas sutuoktinis turėtų tiksliai žinoti, kokios yra taikytinos teisės pasirinkimo teisinės ir socialinės pasekmės. Tai, kad suteikiama galimybė bendru sutarimu pasirinkti taikytiną teisę, neturėtų kenkti nė vieno iš sutuoktinių teisėms ir vienodoms galimybėms. Todėl nacionaliniai teisėjai turėtų suvokti, koks svarbus abiejų **sutuoktinių** pasirinkimas, kai jie žino teises jų sudaryto susitarimo dėl teisės pasirinkimo pasekmes.

Pakeitimas

(16) Žinojimu pagrįstas abiejų sutuoktinių **arba registruotų partnerių** pasirinkimas yra vienas esminių šio reglamento principų. Kiekvienas sutuoktinis **ir (arba) registruotas partneris** turėtų tiksliai žinoti, kokios yra taikytinos teisės pasirinkimo teisinės ir socialinės pasekmės. Tai, kad suteikiama galimybė bendru sutarimu pasirinkti taikytiną teisę, neturėtų kenkti nė vieno iš sutuoktinių **ar registruotų partnerių** teisėms ir vienodoms galimybėms. Todėl nacionaliniai teisėjai turėtų suvokti, koks svarbus abiejų sutuoktinių **ir (arba) registruotų partnerių** pasirinkimas, kai jie žino teises jų sudaryto susitarimo dėl teisės pasirinkimo pasekmes.

Pakeitimas 7

Pasiūlymas dėl reglamento 17 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

(17) Siekiant užtikrinti, kad sutuoktiniai suvoktų savo pasirinkimo pasekmes, turėtų būti nustatytos tam tikros apsaugos priemonės. Susitarimas dėl taikytinos teisės pasirinkimo turėtų būti sudaromas bent raštu, jame turėtų būti nurodoma data ir jį turėtų pasirašyti abi šalys. Tačiau, jei

Pakeitimas

(17) Siekiant užtikrinti, kad sutuoktiniai **arba registruoti partneriai** suvoktų savo pasirinkimo pasekmes, turėtų būti nustatytos tam tikros apsaugos priemonės. Susitarimas dėl taikytinos teisės pasirinkimo turėtų būti sudaromas bent raštu, jame turėtų būti nurodoma data ir jį

dalyvaujančiosios valstybės narės, kurioje yra abiejų sutuoktinių įprastinė gyvenamoji vieta, teisėje numatyti papildomi formos reikalavimai, turėtų būti laikomasi šių reikalavimų. Antai dalyvaujančiojoje valstybėje narėje tokie papildomi formos reikalavimai gali būti keliami, jei susitarimas įtrauktas į vedybų sutartį.

turėtų pasirašyti abi šalys. Tačiau, jei dalyvaujančiosios valstybės narės, kurioje yra abiejų sutuoktinių **ir (arba) registruotų partnerių** įprastinė gyvenamoji vieta, teisėje numatyti papildomi formos reikalavimai, turėtų būti laikomasi šių reikalavimų. Antai dalyvaujančiojoje valstybėje narėje tokie papildomi formos reikalavimai gali būti keliami, jei susitarimas įtrauktas į vedybų sutartį.

Pakeitimas 8

Pasiūlymas dėl reglamento 19 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

(19) Jei taikytina teisė nepasirenkama, šiuo reglamentu turėtų būti nustatytos suderintos įstatymų kolizijos taisyklės remiantis paeilinių siejamųjų veiksmų skale, grindžiamų glaudaus sutuoktinių ryšio su atitinkama teise buvimu, siekiant užtikrinti teisinį saugumą bei numatomumą ir užkirsti kelią atvejams, kai vienas iš sutuoktinių kreipiasi į teismą dėl santuokos nutraukimo anksčiau už kitą **sutuoktinį** siekdamas, kad byla būtų nagrinėjama pagal tam tikrą teisę, kuri, jo nuomone, geriau apsaugo jo interesus. Šie siejamieji veiksniai pasirinkti taip, kad santuokos nutraukimo ar gyvenimo skyrium byloms būtų taikoma teisė, su kuria sutuoktinius sieja glaudūs ryšiai, ir pirmiausia grindžiami sutuoktinių įprastinės gyvenamosios vietos teise.

Pakeitimas

(19) Jei taikytina teisė nepasirenkama, šiuo reglamentu turėtų būti nustatytos suderintos įstatymų kolizijos taisyklės remiantis paeilinių siejamųjų veiksmų skale, grindžiamų glaudaus sutuoktinių **ir (arba) registruotų partnerių** ryšio su atitinkama teise buvimu, siekiant užtikrinti teisinį saugumą bei numatomumą ir užkirsti kelią atvejams, kai vienas iš sutuoktinių **ar registruotų partnerių** kreipiasi į teismą dėl santuokos nutraukimo **ar gyvenimo skyrium arba partnerystės nutraukimo** anksčiau už kitą siekdamas, kad byla būtų nagrinėjama pagal tam tikrą teisę, kuri, jo nuomone, geriau apsaugo jo interesus. Šie siejamieji veiksniai pasirinkti taip, kad santuokos nutraukimo ar gyvenimo skyrium **arba registruotos partnerystės** byloms būtų taikoma teisė, su kuria sutuoktinius **ir (arba) registruotus partnerius** sieja glaudūs ryšiai, ir pirmiausia grindžiami **sutuoktinių ir (arba) registruotų partnerių** įprastinės gyvenamosios vietos teise.

Pakeitimas 9

Pasiūlymas dėl reglamento 20 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

(20) Tačiau tam tikromis aplinkybėmis turėtų būti taikoma teismo, kuriame iškelta byla, teisė: kai taikytinoje teisėje santuokos nutraukimas nenumatytas arba vienam iš sutuoktinių *dėl jo lyties* nesuteikiamos vienodos galimybės nutraukti santuoką arba gyventi skyrium.

Pakeitimas

(20) Tačiau tam tikromis aplinkybėmis turėtų būti taikoma teismo, kuriame iškelta byla, teisė: kai taikytinoje teisėje santuokos ***ar gyvenimo skyrium arba registruotos partnerystės*** nutraukimas nenumatytas arba vienam iš sutuoktinių ***ir (arba) registruotų partnerių*** nesuteikiamos vienodos galimybės nutraukti santuoką ***ar gyventi skyrium arba nutraukti registruotą partnerystę dėl prižasčių, kurios draudžiamos remiantis Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 21 straipsnio nuostatomis.***

Pakeitimas 10

Pasiūlymas dėl reglamento 22 a konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

(22a) Sąvoka „įprastinė gyvenamoji vieta“ turėtų būti aiškinama vadovaujantis šio reglamento tikslu. Jos reikšmę kiekvienu atskiru atveju turėtų nustatyti teisėjas, remdamasis konkrečiais faktais. Ši sąvoka siejama ne su samprata, kuri nustatyta pagal nacionalinę teisę, o su atskira pagal Sąjungos teisę nustatyta samprata.

Pakeitimas 11

Pasiūlymas dėl reglamento 1 straipsnio 1 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

1. Šis reglamentas taikomas santuokos nutraukimui ***ir*** gyvenimui skyrium su

Pakeitimas

1. Šis reglamentas taikomas santuokos nutraukimui, gyvenimui skyrium,

įstatymų kolizija susijusiais atvejais.

santuokos pripažinimui negaliojančia ir civilinės arba registruotos partnerystės nutraukimui su įstatymų kolizija susijusiais tarptautinio lygmens atvejais.

Pakeitimas 12

Pasiūlymas dėl reglamento 3 straipsnio 1 dalies įžanginė dalis

Komisijos siūlomas tekstas

1. Sutuoktiniai gali bendru sutarimu santuokos nutraukimui ir gyvenimui skyrium taikytiną teisę, jei tokia teisė atitinka Sutartyse ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje nustatytas pagrindines teises ir viešosios tvarkos principą, pasirinkti iš šių:

Pakeitimas

1. Sutuoktiniai ***arba registruoti partneriai*** gali bendru sutarimu santuokos nutraukimui ir gyvenimui skyrium ***arba registruotos partnerystės nutraukimui*** taikytiną teisę, jei tokia teisė atitinka Sutartyse ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje nustatytas pagrindines teises ir viešosios tvarkos principą, pasirinkti iš šių:

Pakeitimas 13

Pasiūlymas dėl reglamento 3 straipsnio 1 dalies b punktas

Komisijos siūlomas tekstas

b) sutuoktinių paskutinės įprastinės gyvenamosios vietos, kurioje vienas iš sutuoktinių tebegyvena susitarimo sudarymo metu, valstybės teisė;

Pakeitimas

b) sutuoktinių ***ir (arba) registruotų partnerių*** paskutinės įprastinės gyvenamosios vietos, kurioje vienas iš sutuoktinių tebegyvena susitarimo sudarymo metu, valstybės teisė, ***jeigu vadovaujantis šia teise silpnesnysis sutuoktinis ar partneris nėra įstumiamas į nepalankią padėtį,***

Pakeitimas 14

Pasiūlymas dėl reglamento 3 straipsnio 1 dalies d punktas

Komisijos siūlomas tekstas

d) *teismo vietos* teisė.

Pakeitimas

d) *valstybės, kurioje sudaryta santuoka arba registruota partnerystė*, teisė.

Pagrindimas

Atrodytų pagrįsta, kad renkantis taikytiną teisę be kitų kriterijų būtų vadovaujama ir šiuo, o teismo vietos teisės kriterijaus būtų atsisakyta siekiant patikimiau apsaugoti silpnesniąją šalį.

Pakeitimas 15

Pasiūlymas dėl reglamento 3 straipsnio 1 a dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

**1a. „įprastinė gyvenamoji vieta“ –
įprastinė asmens gyvenamoji vieta;**

Pagrindimas

Siekiant kaip galima labiau vengti galimų atsitiktinių aiškinimų, turėtų būti pateikta sąvokos „įprastinė gyvenamoji vieta“ apibrėžtis. Žinoma, teismas, prieš pritaikydamas šią apibrėžtį, turi išnagrinėti visus susijusius faktus.

Pakeitimas 16

Pasiūlymas dėl reglamento 3 straipsnio 2 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

2. Nepažeidžiant šio straipsnio 4 dalies, susitarimas dėl taikytinos teisės gali būti sudaromas ir keičiamas bet kuriuo metu, tačiau ne vėliau kaip bylos iškėlimo teisme dieną.

Pakeitimas

2. Nepažeidžiant šio straipsnio 4 dalies, susitarimas dėl taikytinos teisės gali būti sudaromas ir keičiamas bet kuriuo metu, tačiau ne vėliau kaip bylos iškėlimo teisme dieną. **Susitarime būtina numatyti tarpininkavimo galimybę, siekiant išspręsti bet kokius su santuokos**

*nutraukimu arba gyvenimo skyriumi
susijusius nesutarimus.*

Pakeitimas 17

Pasiūlymas dėl reglamento 3 straipsnio 3 dalies antra pastraipa

Komisijos siūlomas tekstas

Tačiau, jei dalyvaujančiosios valstybės narės, kurioje susitarimo sudarymo metu yra abiejų sutuoktinių įprastinė gyvenamoji vieta, teisėje numatyti papildomi formos tokių susitarimų reikalavimai, vykdomi šie reikalavimai. Jei sutuoktinių įprastinė gyvenamoji vieta yra skirtingose dalyvaujančiosiose valstybėse narėse ir jei šių valstybių narių teisėje numatyti skirtingi formos reikalavimai, susitarimo forma galioja, jei ji atitinka vienos iš šių šalių teisėje nustatytus reikalavimus.

Pakeitimas

Tačiau, jei dalyvaujančiosios valstybės narės, kurioje susitarimo sudarymo metu yra abiejų sutuoktinių ***ir (arba) registruotų partnerių*** įprastinė gyvenamoji vieta, teisėje numatyti papildomi formos tokių susitarimų reikalavimai, vykdomi šie reikalavimai. Jei sutuoktinių ***ir (arba) registruotų partnerių*** įprastinė gyvenamoji vieta yra skirtingose dalyvaujančiosiose valstybėse narėse ir jei šių valstybių narių teisėje numatyti skirtingi formos reikalavimai, susitarimo forma galioja, jei ji atitinka vienos iš šių šalių teisėje nustatytus reikalavimus.

Pakeitimas 18

Pasiūlymas dėl reglamento 3 straipsnio 3 dalies antra a pastraipa (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

Jei susitarimas sudaro dalį santuokos sutarties, turi būti laikomasi formalių šios sutarties reikalavimų.

Pagrindimas

Čia paaiškinama padėtis, kai remiantis valstybės narės teisės nuostatomis arba teisės aktais santuokos srityje numatyta galimybė sudaryti santuokos sutartį.

Pakeitimas 19

Pasiūlymas dėl reglamento 3 straipsnio 4 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

4. Jei tai numatyta teismo vietos teisėje, sutuoktiniai taip pat gali pasirinkti taikytiną teisę bylos nagrinėjimo teisme metu. Šiuo atveju teismas užregistruoja teisės pasirinkimą pagal teismo vietos teisę.

Pakeitimas

4. Jei tai numatyta teismo vietos teisėje, sutuoktiniai ***ir (arba) registruoti partneriai*** taip pat gali pasirinkti taikytiną teisę bylos nagrinėjimo teisme metu. Šiuo atveju teismas užregistruoja teisės pasirinkimą pagal teismo vietos teisę.

Pakeitimas 20

**Pasiūlymas dėl reglamento
4 straipsnio įvadinė dalis**

Komisijos siūlomas tekstas

Šalims nepasirinkus taikytinos teisės pagal 3 straipsnį, santuokos nutraukimui ir gyvenimui skyrium taikoma teisė valstybės:

Pakeitimas

Šalims nepasirinkus taikytinos teisės pagal 3 straipsnį, santuokos nutraukimui ir gyvenimui skyrium, ***santuokos pripažinimui negaliojančia ir registruotos partnerystės nutraukimu mažėjančia eiliškumo tvarka*** taikoma teisė valstybės:

Pakeitimas 21

**Pasiūlymas dėl reglamento
4 straipsnio a punktas**

Komisijos siūlomas tekstas

a) kurioje yra sutuoktinių įprastinė gyvenamoji vieta bylos iškėlimo teisme metu; arba, jei ši sąlyga netenkinama,

Pakeitimas

a) kurioje yra sutuoktinių ***ir (arba) registruotų partnerių*** įprastinė gyvenamoji vieta bylos iškėlimo teisme metu; arba, jei ši sąlyga netenkinama,

Pakeitimas 22

**Pasiūlymas dėl reglamento
4 straipsnio b punktas**

Komisijos siūlomas tekstas

b) kurioje yra sutuoktinių paskutinė įprastinė gyvenamoji vieta, jei gyvenimo

Pakeitimas

b) kurioje yra sutuoktinių ***ir (arba) registruotų partnerių*** paskutinė įprastinė

šioje vietoje laikotarpis nesibaigė daugiau nei prieš vienerius metus iki bylos iškėlimo teisme ir jei bylos iškėlimo teisme metu vienas iš sutuoktinių joje tebegyvena; arba, jei ši sąlyga netenkinama,

gyvenamoji vieta, jei gyvenimo šioje vietoje laikotarpis nesibaigė daugiau nei prieš vienerius metus iki bylos iškėlimo teisme ir jei bylos iškėlimo teisme metu vienas iš sutuoktinių **ar partnerių** joje tebegyvena; arba, jei ši sąlyga netenkinama,

Pakeitimas 23

Pasiūlymas dėl reglamento 4 straipsnio c punktas

Komisijos siūlomas tekstas

c) kurios pilietybę bylos iškėlimo teisme metu turi abu sutuoktiniai; arba, jei ši sąlyga netenkinama,

Pakeitimas

c) kurios pilietybę bylos iškėlimo teisme metu turi abu sutuoktiniai **ir (arba) registruoti partneriai, jeigu vadovaujantis šia teise silpnesnysis sutuoktinis ar partneris nėra įstumiamas į nepalankią padėtį**; arba, jei ši sąlyga netenkinama,

Pakeitimas 24

Pasiūlymas dėl reglamento 4 straipsnio ca punktas (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

ca) kurioje buvo tuokiamasi arba buvo sudaryta civilinė partnerystė; arba, jei ši sąlyga netenkinama,

Pagrindimas

Tai, kad šalys pasirinko tam tikrą šalį santuokai, turėtų pagrįstai reikšti, kad jos galimai pritaria ir tos šalies teisės nuostatomis.

Pakeitimas 25

Pasiūlymas dėl reglamento 4 straipsnio 1a dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

**„įprastinė gyvenamoji vieta“ – įprastinė
asmens gyvenamoji vieta;**

Pakeitimas 26

Pasiūlymas dėl reglamento 5 straipsnis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

Teismo vietos teisės taikymas

Teismo vietos teisės **ir būtiniosios
jurisdikcijos principų** taikymas

Teismo vietos teisė taikoma, jei pagal 3 arba 4 straipsnius taikytinoje teisėje santuokos nutraukimas nenumatytas arba vienam iš sutuoktinių dėl jo lyties nesuteikiamos vienodos galimybės nutraukti santuoką arba gyventi skyrium.

1. Teismo vietos teisė taikoma, jei pagal 3 arba 4 straipsnius taikytinoje teisėje santuokos nutraukimas *ar gyvenimas skyrium arba registruotos partnerystės nutraukimas* nenumatytas arba *jei numatytos santuokos nutraukimo ar gyvenimo skyrium arba registruotos partnerystės nutraukimo galimybės diskriminuoja vieną iš sutuoktinių arba vieną iš registruotų partnerių dėl priešasčių, kurios draudžiamos remiantis Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 21 straipsnio nuostatomis.*

2. Jei teismas, sprendžiantis su kompetentinga jurisdikcija susijusius klausimus, yra valstybėje narėje, pagal kurios teisę nenumatyta santuokos nutraukimas ar gyvenimas skyrium arba registruotos partnerystės nutraukimas, jurisdikcija priskiriama:

a) valstybei narei, kurios pilietis yra vienas iš sutuoktinių ar partnerių, arba

b) valstybei narei, kurioje sudaryta santuoka ar registruota partnerystė.

Pagrindimas

Tam tikrais atvejais nacionalinės teisės taikymas gali būti kliūtis kai kuriems valstybėje narėje gyvenantiems asmenims, siekiantiems gyventi skyriumi ar nutraukti santuoką. Todėl pirmenybė turėtų būti teikiama asmens suinteresuotumui gyventi skyriumi ar nutraukti santuoką, kaip asmens savarankiškumo išraiškai, o ne vadovavimuisi nacionalinės teisės nuostatomis taikant teismo vietos teisę. Kai remiantis kompetentingo teismo nutartimi neleidžiama nutraukti santuokos arba gyventi skyrium, jurisdikcija gali būti suteikta kitos valstybės narės teismui, jeigu tenkinamos konkrečios su kai kuriomis tarpvalstybinėmis bylomis siejamos sąlygos.

PROCEDŪRA

Pavadinimas	Tvirtesnio bendradarbiavimo įgyvendinimas teisės, taikytinos santuokos nutraukimui ir gyvenimo skyrium (separacijos) nustatymui, srityje
Nuorodos	COM(2010)0105 – C7-0315/2010 – 2010/0067(CNS)
Atsakingas komitetas	JURI
Nuomonę pateikė Paskelbimo plenariniame posėdyje data	LIBE 7.10.2010
Nuomonės referentas Paskyrimo data	Evelyne Gebhardt 10.5.2010
Svarstymas komitete	23.6.2010 15.11.2010 25.11.2010
Priėmimo data	25.11.2010
Galutinio balsavimo rezultatai	+: 28 -: 4 0: 16
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	Jan Philipp Albrecht, Sonia Alfano, Roberta Angelilli, Rita Borsellino, Simon Busuttil, Carlos Coelho, Rosario Crocetta, Cornelis de Jong, Agustín Díaz de Mera García Consuegra, Tanja Fajon, Hélène Flautre, Kinga Göncz, Nathalie Griesbeck, Sylvie Guillaume, Ágnes Hankiss, Anna Hedh, Salvatore Iacolino, Sophia in 't Veld, Livia Járóka, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Juan Fernando López Aguilar, Clemente Mastella, Véronique Mathieu, Louis Michel, Claude Moraes, Jan Mulder, Antigoni Papadopoulou, Georgios Papanikolaou, Carmen Romero López, Judith Sargentini, Birgit Sippel, Renate Sommer, Wim van de Camp, Axel Voss, Manfred Weber, Renate Weber, Tatjana Ždanoka
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavęs (-ę) pavaduojantis (-ys) narys (-iai)	Edit Bauer, Anna Maria Corazza Bildt, Anne Delvaux, Ioan Enciu, Evelyne Gebhardt, Ana Gomes, Stanimir Ilchev, Ádám Kósa, Petru Constantin Luhan, Marie-Christine Vergiat, Cecilia Wikström